

Sprawa C-236/09

Association belge des Consommateurs Test-Achats ASBL i in.

przeciwko

Conseil des ministres

(wniosek o wydanie orzeczenia
w trybie prejudycjalnym złożony przez Cour constitutionnelle)

Odesłanie prejudycjalne — Prawa podstawowe — Zwalczenie dyskryminacji —
Równe traktowanie kobiet i mężczyzn — Dostęp do towarów i usług oraz
dostarczanie towarów i usług — Składki i świadczenia ubezpieczeniowe — Czynniki
aktuarialne — Uwzględnienie jako czynnika kryterium płci w celu oceny ryzyka
ubezpieczeniowego — Prywatne umowy ubezpieczenia na życie — Dyrektywa
2004/113/WE — Artykuł 5 ust. 2 — Wyjątek nieograniczony czasowo — Karta praw
podstawowych Unii Europejskiej — Artykuły 21 i 23 — Nieważność

Opinia rzecznika generalnego J. Kokott przedstawiona w dniu 30 września 2010 r.	I - 775
Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 1 marca 2011 r.	I - 800

Streszczenie wyroku

*Prawo Unii — Zasady — Równość traktowania — Równość traktowania mężczyzn i kobiet w za-
kresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług — Dyrektywa 2004/113 —
Czynniki aktuarialne*

(dyrektywa Rady 2004/113, art. 5 ust. 2)

Artykuł 5 ust. 2 dyrektywy 2004/113 wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług jest nieważny ze skutkiem od dnia 21 grudnia 2012 r.

Bezsporne jest, że celem dyrektywy 2004/113 w zakresie ubezpieczeń jest – co znajduje odzwierciedlenie w art. 5 ust. 1 – zastosowanie reguły składek i świadczeń jednolitych dla obu płci. W motywie 18 tej dyrektywy wyraźnie wskazano, że w celu zapewnienia równego traktowania kobiet i mężczyzn stosowanie płci jako czynnika aktuarnego nie powinno powodować dla ubezpieczonych różnic w odniesieniu do składek i świadczeń. W motywie 19 wspomnianej dyrektywy przyznane państwom członkowskim uprawnienie do niestosowania reguły składek i świadczeń jednolitych dla obu płci zostało nazwane „wyjątkiem”. Dyrektywa 2004/113 opiera się więc na założeniu, że – dla celów stosowania

zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn ustanowionej w art. 21 i 23 karty praw podstawowych Unii Europejskiej – odpowiednie sytuacje kobiet i mężczyzn są porównywalne w aspekcie składek i świadczeń z tytułu ubezpieczeń, do których przystąpili.

Artykuł 5 ust. 2 dyrektywy 2004/113 pozwalający zainteresowanym państwom członkowskim na utrzymywanie bez ograniczenia czasowego wyjątku od reguły składek i świadczeń jednolitych dla obu płci, jest sprzeczny z urzeczywistnianiem celu równego traktowania kobiet i mężczyzn, jaki przyświeca owej dyrektywie i jest niezgodny z art. 21 i 23 karty praw podstawowych Unii Europejskiej. W konsekwencji przepis ten należy uznać za nieważny z wpływem odpowiedniego okresu przejściowego.

(por. pkt 30, 32–34; sentencja)